

Raadsbrief Meedenkersnetwerk

aan: de raad van de gemeente Hillegom
datum: 8 januari 2024

ons kenmerk: Z-23-350198
datum collegevergadering: 16 januari 2024
portefeuillehouder: Dhr. J. van Rijn
behandelend ambtenaar: Alexander Stork & Robin Brouwer
emailadres: a.stork@hltsamen.nl
telefoon: 14 0252
embargo:

In 2020 is het 'Meedenkersnetwerk' als pilot gestart in Hillegom om de bereikbaarheid en kwaliteit van onafhankelijke cliëntondersteuning voor inwoners te verbeteren. De pilot is geëvalueerd. Graag informeren wij u over de uitkomsten van de pilot, de voortgang van het Meedenkersnetwerk en de doorontwikkeling en toekomstvisie.

Wat is onafhankelijke cliëntondersteuning?

Iedereen in Nederland met een ondersteuningsvraag heeft vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO 2015) recht op gratis en onafhankelijke cliëntondersteuning. Onafhankelijke cliëntondersteuning is laagdrempelige hulp bij het vinden van passende zorg en hulp op leefgebieden zoals welzijn, zorg, huisvesting, participatie en wonen. De ondersteuning is waardevol om het gebruik van niet-passende zorg te verminderen en om inwoners meer preventief te ondersteunen bij vraagverheldering, zelfredzaamheid en participatie. De ISD Bollenstreek wijst inwoners proactief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning en is daarin een belangrijke doorverwijspartner.

In Hillegom is er het Meedenkersnetwerk

In Hillegom wordt uitvoering gegeven aan onafhankelijke cliëntondersteuning door het 'Meedenkersnetwerk'. Het Meedenkersnetwerk is een samenwerkingsverband van maatschappelijke organisaties die samen, vanuit één centraal georganiseerd orgaan, een breed palet aan onafhankelijke cliëntondersteuning bieden.

In 2020 is het 'Meedenkersnetwerk' gestart als pilot om de bereikbaarheid en kwaliteit van onafhankelijke cliëntondersteuning voor inwoners te verbeteren.

Evaluatie van de pilot en voorlopige conclusies

In 2021 en 2022 is het Meedenkersnetwerk geëvalueerd. Uit de evaluatie komt naar voren dat er veel activiteiten en inspanningen zijn verricht door het Meedenkersnetwerk om het belang van onafhankelijke cliëntondersteuning onder de aandacht te brengen bij inwoners en maatschappelijke organisaties.

Vergroten van bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning

Het onderstaande schema laat zien hoeveel casussen zijn behandeld door het Meedenkersnetwerk.

	2020	2021	2022	2023
Q1		17	17	X
Q2	23	21	20	20
Q3	18	15	23	47
Q4	17	16	X	43*
Totaal	58	69	60	110
Gemiddeld aantal per Q	14,5	17,25	20	36,6

**Betreft het aantal hulpvragen tot en met 11 december 2023*

In het derde en vierde kwartaal van 2023 is een grote toename te zien van het aantal casussen. Daarnaast zien we het gemiddelde aantal aanvragen per kwartaal stijgen ten opzichte van het startjaar (2020). Dit is te verklaren door de acties die reeds vanuit de Specifieke uitkering voor het versterken van onafhankelijke cliëntondersteuning (SPUK) worden uitgevoerd.

Samenwerking tussen formele en informele cliëntondersteuners vergroten

Het Meedenkersnetwerk heeft bij de opstart te maken gehad met omstandigheden die invloed hadden op het bereik. Het netwerk startte tijdens de coronapandemie, waardoor er geen ontmoetingen konden plaatsvinden. De integrale toegang, die in basis essentieel is voor verwijzingen, is herzien en heeft daardoor vooral de focus op het eigen functioneren gehad. En eind 2021 heeft er een wisseling van de coördinator plaats gevonden, waardoor er minder aandacht was voor de continuïteit van samenwerking.

Uit de evaluatie blijkt dat in 2022 12% via Voor ieder 1 werd aangemeld bij het Meedenkersnetwerk. Hier kan nog een slag worden gemaakt. Nu Voor ieder 1 in de basis staat, kan er een groter beroep worden gedaan op samenwerken en onderling verwijzen. Ook komt uit de evaluatie naar voren dat er breder ingezet kan worden op het meer actief benaderen van inwoners met een hulpvraag. Dit kan bijvoorbeeld door bij maatschappelijke organisaties en samenwerkingspartners meer 'outreaching' (proactief) en persoonlijk inwoners te benaderen.

Specifieke uitkering voor het versterken van onafhankelijke cliëntondersteuning (SPUK)

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, heeft een subsidie toegekend voor het versterken van de uitvoering van onafhankelijke cliëntondersteuning in het Meedenkersnetwerk. De SPUK loopt tot medio 2024. Deze eenmalige uitkering is bedoeld voor:

- De inzet van projectleiding voor het lokaal versterken van de functie van cliëntondersteuning en
- Het doen van onderzoek naar wat er nodig is om de functie van cliëntondersteuning lokaal te versterken.
- De pilot wordt in het tweede kwartaal van 2024 geëvalueerd en wordt gekeken of en op welke wijze een vervolg aan het Meedenkersnetwerk wordt gegeven.

Coördinatie en aansturing Meedenkersnetwerk per 1 januari 2023

Met de start in 2020 was MEE Zuid Holland Noord de trekker en coördinator van onafhankelijke cliëntondersteuners in het Meedenkersnetwerk. Vanaf 2023 heeft Stichting Lumen deze taak over genomen. Lumen heeft veel expertise in het

ondersteunen en begeleiden van ervaringsdeskundigen en vrijwillige cliëntondersteuners en is goed bekend met het uitvoeren van een coördinerende rol in samenwerkingsprojecten. Zoals Stichting Lumen het zelf verwoordt: *"Lumen werkt actief aan preventie door het bieden van onafhankelijke peer-to-peer ondersteuning."*¹

Het Meedenkersnetwerk rust voornamelijk op de inzet van ervaringsdeskundigen en vrijwillige cliëntondersteuners. Stichting Lumen is dus uitermate geschikt voor de begeleiding van het Meedenkersnetwerk. Deze organisatie is ook goed bekend in het sociaal domein van Hillegom en is vanaf de start betrokken bij het Meedenkersnetwerk als één van de organisaties die cliëntondersteuning biedt. Lumen verzorgt niet alleen de begeleiding van de ervaringsdeskundigen en vrijwilligers, maar is ook betrokken als een van de cliënt ondersteunende organisaties. In die zin spelen zij dus een dubbelrol; enerzijds als uitvoerende partij voor de gemeenten en anderzijds als samenwerkingspartner. MEE Zuid Holland Noord heeft de coördinerende rol aan Lumen overgedragen, maar blijft onderdeel van het Meedenkersnetwerk, om cliëntondersteuning te bieden. Deze rol past hen ook goed.

Het Meedenkersnetwerk en de Maatschappelijke Agenda

Het Meedenkersnetwerk past binnen pijler 7 van de Maatschappelijke Agenda, 'Hulp bij meedoen': *"onze inwoners zijn in staat zichzelf te redden en kunnen daarbij rekenen op hulp als ze dat nodig hebben."*

Toekomstvisie & doorontwikkeling

Op basis van de resultaten en voorlopige conclusies van de pilot is besloten om het netwerk meer tijd en armslag te geven zodat het zich kan bewijzen. De wens is om meer inwoners te bereiken met onafhankelijke cliëntondersteuning.

Toekomstvisie

Het is het streven van het Meedenkersnetwerk om hét toegangspunt te zijn voor onafhankelijke en laagdrempelige cliëntondersteuning.

Het Meedenkersnetwerk maakt onafhankelijke cliëntondersteuning laagdrempelig beschikbaar en bereikbaar voor inwoners van de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk.

Het doel van het Meedenkersnetwerk is het ondersteunen van inwoners met een (hulp)vraag die geen beroep kunnen of willen doen op het eigen netwerk. Het in een vroegtijdig stadium oppakken van de hulpvraag werkt preventief en kan voorkomen dat inwoners (te) lang met de hulpvraag rondlopen. De Meedenkers zijn deskundige vrijwilligers of professionals die vaak vanuit hun eigen ervaringen hulp bieden. Het Meedenkersnetwerk werkt aanvullend op de hulp vanuit Voor ieder 1.

Overkoepelend wordt gekeken in hoeverre de bestaande visie op cliëntondersteuning (in algemene zin) momenteel nog passend is, of dat deze bijgesteld moet worden. Tijdens de evalueatie van het Meedenkersnetwerk wordt inhoudelijk gekeken naar de prestaties van het netwerk, maar ook naar hoe het netwerk zich verhoudt ten opzichte van de algemene visie op cliëntondersteuning.

Doorontwikkeling

¹ [Voor wie? - Stichting Lumen Holland Rijnland \(lumen-hollandrijnland.nl\)](http://www.voorwie.nl)

Voor de (door)ontwikkeling van cliëntondersteuning is er een Specifieke Uitkering Onafhankelijke Cliëntondersteuning aangevraagd bij het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. Deze is per januari 2023 toegekend voor een periode van anderhalf jaar (tot medio 2024). Aan het eind van deze pilotperiode weten inwoners met ondersteunings- en hulpvragen het Meedenkersnetwerk beter te vinden en wordt het Meedenkersnetwerk gezien als belangrijke partner binnen de Integrale Toegang.

Samenwerking Integrale Toegang

Naast dat in deze periode wordt ingezet op het vergroten van de bekendheid en vindbaarheid van het Meedenkersnetwerk, moet het Meedenkersnetwerk zich in deze periode verder positioneren naast Voor ieder 1. Een medewerker van Voor ieder 1 kan een inwoner met een lichte ondersteuningsvraag in contact brengen met het Meedenkersnetwerk. Zo vullen het Meedenkersnetwerk en Voor ieder 1 elkaar aan. De meedenker kan tijdelijk meelopen in het vervolgtraject, maar de relatie tussen de meedenker en de inwoner stopt in principe op het moment dat de juiste (geïndiceerde) hulp of ondersteuning wordt ontvangen.

Het verschil tussen Voor ieder 1 en het Meedenkersnetwerk kan als volgt worden samengevat:

- Meedenkers denken mee en volgen de cliënt in de vraag of behoefte. Dat doen zij ondersteunend en onafhankelijk, zij staan naast de inwoner. Meedenkers sluiten aan bij de leefwereld van inwoners. Zij zijn vaak informeel en in elk geval laagdrempelig benaderbaar.
- Voor ieder 1 is er voor alle hulpvragen. Zij pakken de hulpvraag zelf op of verwijzen door naar de juiste instantie. Het team bestaat uit jeugd en gezin -en maatschappelijk werkers.

Bijlagen: